

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **T. I.**
st. přísl. X
zastoupen opatrovníkem SOZE, zapsaný spolek
sídlem Mostecká 5, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2021, č. j. OAM-757/ZA-ZA11-ZA05-2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 11. 2021, č. j. OAM-757/ZA-ZA11-ZA05-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 15. 11. 2021, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č.

325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 4. 9. 2021. Jako důvod upřesněný v rámci pohovoru dne 13. 9. 2021 uvedl, že v Gruzii má problémy se sousedem. Tím je otec současného premiéra Gruzie, který po něm chtěl odkoupit část pozemku, aby si na něm mohl něco postavit. Žalobce mu odmítl pozemek prodat a v tomto ohledu na něj naléhal. Někdo mu i zapálil auto na ulici, neví však, kdo to byl. Žalobce si po schůzce se sousedem vzal čas na rozmyšlenou, následně vycestoval do Tbilisi, poté odletěl do Polska a odtud přicestoval autobusem do ČR. Zde chce zůstat, dokud se nezmění v Gruzii vláda. V Gruzii má dceru a syna. Jedná se o jeho druhou žádost, první podal v roce 2019, řízení o ní však bylo zastaveno, neboť zemí příslušnou k jejímu posouzení bylo podle nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 (nařízení Dublin III) shledáno Německo.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z listopadu 2020. Podle této zprávy v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie má na zákonné úrovni zakomponovanou úroveň ochrany jednotlivce na podobné úrovni jako v zemích EU, ústava země garantuje základní práva a svobody, byť některé nedostatky (např. porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám) přetrvávají. Gruzie je členem OSN a přistoupila k základním lidskoprávním úmluvám. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomocí státních úřadů se také zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců. Gruzie se maximálně snaží dodržovat mezinárodní dohody týkající se lidských práv a dle zprávy organizace Freedom House – Svoboda ve světě 2020 tento stát splňuje, s výjimkou separatistických regionů Abcházie a Jižní Osetie, základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu.
4. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z citovaného materiálu, že v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. K problémům, které žalobce ve vlasti měl, žalovaný uvedl, že na setkání se svým sousedem ani na dvou setkáních s prostředníky tohoto souseda žalobce nebyl vystaven žádným problémům, nebyl napadán verbálně ani fyzicky a z jím tvrzených okolností nelze odvodit, že by měl být v Gruzii vystaven potížím. Skutečnost, že žalobci v této době shořel automobil, nemůže sama o sobě sloužit jako důkaz hrozícího nebezpečí a spojení tohoto incidentu s nabídkou na odkup pozemku je spekulativní. Zjištěné informace o Gruzii potvrzují, že zde existuje dostatečná zákonná ochrana proti pronásledování a špatnému zacházení. Úroveň ochrany jednotlivce je v zákonech v Gruzii zakomponovaná na obdobné úrovni jako v EU. Přestože aplikace některých práv může být v konkrétních případech nedostatečná či nerovnoměrně zaručená, z výpovědi žalobce nevyplynulo, že

právě on je osobou, u níž se dá hovořit o příkoří, jemuž by se nemohl bránit. V případě ohrožení jsou žalobci v zemi jeho původu k dispozici ochranné mechanismy.

III. Žaloba

5. Žalobce namítl nedostatečné zjištění skutkového stavu, nedostatečné odůvodnění napadeného rozhodnutí a nesprávnou aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu. Má za to, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný se dostatečně nezabýval skutečnostmi, které žalobce v rámci správního řízení uvedl.
6. V napadeném rozhodnutí žalovaný nepracuje s žádnými informacemi o zemi původu žalobce, na podkladě použité zprávy o Gruzii žalovaný odkázal jen na zcela obecné informace, které s důvody žádosti o mezinárodní ochranu žalobce nesouvisí. Tuto zprávu vytvořil žalovaný pro účely zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí, nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Hodnocení Gruzie je neobjektivní a zcela nedostatečné pro řádné zjištění skutkového stavu, nezohledňuje individuální důvody žádosti žalobce a není přesné, jak to vyžaduje § 23c písm. c) zákona o azylu.
7. Při aplikaci konceptu bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na žadateli. Neznamená to však, že by se na něj důkazní břemeno kompletně přesunulo a že by žalovaný mohl prakticky rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací z různých zdrojů o zemi původu. Povinnost správního orgánu zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyplývá z § 3 správního řádu. Tuto povinnost nese správní orgán i v případě žádosti o mezinárodní ochranu podané cizincem, který pochází z bezpečné země původu. Žalobce svou část důkazního břemene unesl tím, že žalovanému poskytl věrohodnou výpověď. Uváděl skutečnosti, které mohou mít relevanci pro udělení mezinárodní ochrany. Nic v rozhodnutí žalovaného nenasvědčuje individuálnímu posouzení žádosti žalobce. V odůvodnění napadeného rozhodnutí chybí skutkové závěry o tom, zda by se právům žalobce v jeho konkrétním případě mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů.
8. K nevyčerpání prostředků vnitřní ochrany žalobce cituje dva rozsudky Nejvyššího správního soudu. Podle rozsudku ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, „mohou nastat situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby mohla být považována podmínka nemožnosti ochrany vlastní země za splněnou. V situaci, kdy stěžovatelka v průběhu řízení tvrdila, že jí vlastní země nebyla schopná či ochotná ochranu poskytnout, i kdyby o ni požádala, bylo na místě, aby správní orgán toto její tvrzení zvážil a případně vyvrátil na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, tedy relevantních informací a zpráv o zemi původu“. Podle rozsudku ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006, „jako důvod pro neudělení azylu nemůže obstát argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc, a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu.“
9. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný nepovažoval žalobní námitky za důvodné. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu. Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) je na seznamu bezpečných zemí původu. Žádostí žalobce se odpovědně zabýval a posoudil ji způsobem odpovídajícím aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu. Žalobce neprokázal, že by v jeho případě Gruzie neměla být za bezpečnou zemi původu považována.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 s. ř. s.).
12. Žaloba není důvodná.
13. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
14. Podle § 2 bodu 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Gruzie, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, je v České republice považována za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo §14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
15. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit zejména informace z jiných

členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.

16. Z bodu 46 preambule procedurální směrnice vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu, nebo zda označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká vnitrostátní úprava zvolila variantu seznamu bezpečných zemí původu, který se nejméně jedenkrát v kalendářním roce přezkoumává. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu ho stanoví vyhláškou ministerstvo vnitra. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledováni, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz bod 42 preambule).
17. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy aplikován jako určitý odklon od standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z bezpečné části Gruzie, aby prokázal, že tato domněnka neplatí. Aby žadatel unesl důkazní břemeno, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70).
18. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z listopadu 2020, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu (jakkoli je nutno žalovanému vytknout, že v době vydání napadeného rozhodnutí již byla

k dispozici aktuálnější informace o této zemi, jak je známo soudu z rozhodovací činnosti; z hlediska jejího obsahu však k významnějším změnám nedošlo). Teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.

19. Důvody, pro které žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany, nejsou způsobilé vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie. Uváděl-li, že s ním soused (byť otec politicky exponované osoby) vyjednával o odprodeji části pozemků, ať již sám či přes prostředníky, žalobce nebyl vystaven žádným verbálním či fyzickým útokům ze strany těchto osob. Ani z dalších žalobcem uváděných skutečností neplyne, že by měl být vystaven obtížím dosahujícím intenzity vážné újmy z tohoto důvodu. Skutečnost, že mu v tomto období shořel automobil, nelze bez dalšího dávat do souvislosti se zájmem o koupi části jeho pozemku. Žalobce neuvedl, že by byl ve vlasti vystaven obtížím, jež by mohly být považovány za relevantní z hlediska aplikace institutu mezinárodní ochrany - pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, hrozbě skutečného nebezpečí vážné újmy, jež by mohlo být překážkou jeho návratu do země původu, případně jiné skutečnosti svědčící o důvodech pro udělení azylu [např. humanitární důvody ve smyslu § 14 zákona o azylu]. Důvody uváděnými žalobcem se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval (s. 3 odůvodnění), výtka nedostatečné individualizace posouzení žádosti žalobce proto na místě není. Žalobce jím uváděné skutečnosti v žalobě dále nezpřesnil či nedoplnil.
20. Pokud žalobce odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, ten není na případ žalobce přílehlavý. Rozsudek se týkal žadatelky z Nigerijské federativní republiky, která není (na rozdíl od Gruzie) bezpečnou zemí ve smyslu vyhlášky č. 328/2015 Sb. Nevyužije se proto u ní vyvratitelná domněnka o nedůvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu, probíhá zde plný meritorní přezkum dostupnosti vnitřní ochrany. Ve věci řešené citovaným rozsudkem plný meritorní přezkum neproběhl správně, protože správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav ohledně dostupnosti vnitřní ochrany. U bezpečných zemí původu, tedy i u Gruzie, ale platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany. Žalobce neuvedl žádné informace o vnitřní ochraně, ani netvrdil, že by mu orgány země původu nemohly pomoci.
21. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006, rovněž není na případ žalobce přílehlavý. Právní věta rozsudku, z níž žalobce citoval pouze druhou polovinu, zní: „[P]okud ze zpráv o zemi původu žadatele o azyl vyplývá, že menšina, jejímž je žadatel příslušníkem, je terčem diskriminace a pronásledování ze strany úřadů a policie, nemůže jako důvod pro neudělení azylu obstát argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu“. Materiál Hodnocení Gruzie uvádí značné problémy v jednání státních orgánů vůči menšině LGBTI. Žalobce ale neuvedl, že je příslušníkem této menšiny. Rovněž neuvedl, že by v Gruzii čelil diskriminaci či pronásledování státními orgány. Žalobce tedy domněnku o dostupnosti vnitřní ochrany nevyvrátil.
22. Důvodná není ani námitka žalobce, že zpráva „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z listopadu 2020 je neobjektivní. Jak bylo již výše uvedeno, procedurální směrnice počítá s tím, že hodnocení, zda je určitá země bezpečnou zemí původu, bude

provádět členský stát, který posuzuje žádost o mezinárodní ochranu. V čl. 37 odst. 3 podmiňuje toto hodnocení tím, že se má zakládat na řadě zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací. Zpráva, kterou žalovaný použil jako podklad rozhodnutí, takové podmínky splňuje.

23. Lze proto shrnout, že žalobci se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Gruzie bezpečnou zemí původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a žádost žalobce řádně posoudil. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

24. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 15. června 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně